

Tập thơ Hữu Loan

Website: <http://motsach.info>

Date: 11-October-2012

Đêm

Những đêm Hà Nội ngày xưa
Trần trọc
Không yên
Những cửa
Từ đầu hôm
Như những mắt nhắm nghiền
Bóng nhà bóng cây
Ôm nhau
Run sợ
Đêm Hà Nội ngày xưa
Như con bệnh hạ xoài
Nung mủ
Như một nhà thương điên
Lên cơn hôn mê
Thiết giáp
Xe tăng
Lính tẩy
Phòng Nhi.
Tiếng rú của người
Tiếng rít của xe
Những chiếc jeep điên
Đuổi gái
Nghiến người
Quắc mắt đèn pha
Đỏ tia đồng đọc
Đêm Hà Nội ngày xưa
Đầu người
Và tình yêu
Treo
Trên đầu sợi tóc
Và sau từng đêm
Mệt nhọc
Hốc hác
Hồ Gươm
Như mắt thâm quầng
Hốt hoảng gọi nhau
Không kịp vớ áo quần

Những đêm Hà Nội ngày xưa
Loã lồ
Minh đầy ung độc
Đã xuống tàu đêm
Vào Sài Gòn
Tất cả
Những đêm Sài Gòn
Ngày mai
Đêm giang mai
Tàu mã
Đang mông
Cấp cứu gấp vạn lần
Những đêm xưa Hà Nội
“10\$ 1 cốc cà phê
100\$ con gái...”
Quảng cáo đóng đây
Ngực đêm
Như áo ngủ Sài Gòn
Đêm Hà Nội
Ngày nay
Như em nhỏ nằm tròn
Ru trong nôi chế độ
Những đèn dài đại lộ
Như những tràng hoa đêm
Nở long lanh
Trong giấc ngủ
Bình yên
Ngã Tư Sở, Cống Vọng, Khâm Thiên
Nằm ngủ
Những đêm
Giữa tình cảm lớn
Gió đêm về
Thơm hoa rừng, lúa ruộng
Đặt bàn tay
Lên những cửa ô nghèo
Khi chúng ta về
Ánh sáng
Đã về theo
Và từng cặp người yêu
Đem về trong giấc mơ

Hình ảnh hồ Gươm
Đẹp như hồ thần thoại
In bóng người yêu
Chung thủy
Đợi chờ.

(6-56)

Đèo Cả

Núi cao vút
 Mây trời Ai Lao
 sâu
 đại dương
 Dặm về heo hút
 Đá bia mù sương
 Bên quán Hồng Quân
 người
 ngựa
 mỏi
 Nhìn dốc ngòi than
 thương ai
 lên đường
 Chảy ngày
 lạc
 giữa suối
 Sau lưng
 suối vàng
 xanh
 tuôn
 Dưới khe
 bên suối độc
 cheo leo
 chòi canh
 ven rừng hoang
 Những người
 đi
 Nam Tiến
 Dừng lại đây
 giữa
 đèo núi quê hương
 Tóc tai
 trùm
 vai rộng
 Không nhận ra
 người làng
 Rau khe

com vắt
 áo
 pha màu
 sa trường

Ngày thu
 vườn hót

Đêm canh
 gặp hùm
 lang thang

Gian nan lòng không nhọt
Căm hờn trăm năm xa
Máu thiêng trôi dào dạt
Từ nguồn thiêng ông cha

Giặc
 từ trong
 trần tói

Giặc
 từ Vũng Rô
 bắn qua

Đèo Cả
 vẫn
 giữ vững

Chân đèo
 máu giặc
 mấy lần
 nắng khô

Sau mỗi trận thắng
Ngồi bên suối đánh cờ
Kẻ hái cam rừng ăn nheo mắt
Người vá áo thiếu kim mài sắt
Người đập mảnh chai vảnh cầm cạo râu

Suối mang
 bóng người
Trôi những về đâu....

Hoa Lúa

Em là con gái đồng xanh
Tóc dài vương hoa lúa
Đôi mắt em mang chân trời quê cũ
Giếng ngọt, cây đa
Anh khát tình quê ta trong mắt em thăm thẳm
Nhạc quê hương say đắm
Trong lời em từng lời
Tiếng quê hương muôn đời và tiếng em là một
Em ca giữa đồng xanh bát ngát
Anh nghe quê ta sống lại hội mùa
Có vật trụi, đánh đu, kéo hẹ, đánh cờ
Có dân ca quan họ
Trai thôn Thượng, gái thôn Đoài hai bên gặp gỡ
Cầm tay trao một miếng trầu
Yêu nhau cởi áo cho nhau
Về nhà dỗi mẹ qua cầu gió bay
Quê hương ta núi ngất, sông đầy
Bát ngát làng tre, ruộng lúa
Em gái quê hương mang hình ảnh quê hương
Xa em năm nhớ, gần em mười thương
Còn bàn tay em còn quê hương mãi
Em mang nguồn ân ái
Căng ngực trẻ hai mươi
Và trong mắt biếc nhìn anh
Em gái quê si tình
Chưa bao giờ được yêu đương trọn vẹn...
Anh yêu em muôn vàn như quê ta bất diệt
Quê hương ta ơi từ nay càng đẹp
Tình yêu ta ơi từ nay càng sâu
Ta đi đầu sát bên đầu
Mắt em thăm thẳm đựng màu quê hương.
(1955)

Màu Tím Hoa Sim

Nàng có ba người anh
Đi bộ đội
Những em nàng
Có em chưa biết nói
Khi tóc nàng xanh xanh
Tôi người Vệ-Quốc-quân
Xa gia đình
Yêu nàng
Như tình yêu em gái
Ngày hợp hôn
Nàng không đòi may áo mới
Tôi mặc đồ quân nhân
Đôi giày đinh bết bùn đất hành quân
Nàng cười xinh xinh
Bên anh chồng độc đáo
Tôi ở đơn vị về
Cưới nhau xong là đi.
Tự chiến khu xa
Nhớ về ái ngại
Lấy chồng đời chiến binh
Mấy người đi trở lại!
Nhớ khi mình không về
Thì thương
Người vợ chờ bé bỏng chiều quê
Nhưng không chết người trai khói lửa
Mà chết người gái nhỏ hậu phương
Tôi về
Không gặp nàng
Má tôi
Ngồi bên mộ con
Đầy bóng tối
Chiếc bình hoa ngày cưới
Thành bình hương
Tàn lạnh vây quanh
Tóc nàng xanh xanh
Ngấn chưa đầy búi

Em ơi! Giây phút cuối
Không được nghe nhau nói
Không được trông nhau
Một lần...

Ngày xưa
Nàng yêu hoa sim tím
Áo nàng
Màu tím hoa sim
Ngày xưa
Đèn khuya bóng nhỏ
Nàng vá cho chồng
Tắm áo ngày xưa!...

Một chiều rừng mưa
Ba người anh
Tự chiến trường Đông Bắc
Biết tin em gái mất
Trước tin em lấy chồng!
Gió thu về rờn rợn nước sông
Đứa em nhỏ lớn lên
Ngỡ ngàng nhìn ảnh chị
Khi gió thu về
Cỏ vàng chân mộ chí!
Chiều hành quân
Qua những đồi hoa sim
Những đồi hoa sim
Những đồi hoa sim
Dài trong chiều không hết.
Màu tím hoa sim
Tím chiều hoang biên biệt...

Có ai ví như từ chiều
Ca dao nào xưa xa:
"Áo anh sút chỉ đường tà
Vợ anh chưa có mẹ già chưa khâu"

Ai hát
Vô tình hay ác ý với nhau
Chiều hoang tím
Có chiều hoang biết
Chiều hoang tím
Tím thêm màu da diết...

Nhìn áo rách vai
Tôi hát trong màu hoa:
"Áo anh sút chỉ đường tà
Vợ anh mất sớm...!"
Màu tím hoa sim tím
Tình tang lệ rớm...

Ráng vàng ma và sùng rúc
Điệu quân hành
Vang vọng chập chờn
Theo bóng những binh đoàn
Biển biệt hành binh
Vào thăm thăm chiều hoang màu tím...

Tôi ví vọng về đâu
Tôi với vọng về đâu?
- Áo anh nát chỉ dù... lâu!

Ngày Mai

Khi nắng chiều tắt thở
Trên hàng cau úa vàng
Bóng từng đoàn nạng gỗ
Đi kêu trên đường làng
Đàn ai
Trong chiều tàn
Tiếng âm rơi
Tan vỡ
Có đem dư hưởng về
Xa thăm
Em đến
Mồ xưa biếc cỏ vàng
Em hiền như chị
Mắt ngời xanh lam
Em mang trong tóc
Nắng thơm hoa ngàn
Em là đôi mắt
Xưa ngời xanh lam
Của chàng lính trẻ
Say em hát
Ngồi lặng hình dung
Mắt một nàng
Em là chân mắt
Là tay mắt
Của một chàng trai
Của một chàng
Áo quần loang vết mủ
Vết thương nhày
Hôi tanh
Em đem về giặt giũ
Chong đèn
Vá thâu canh
Mai những người vui
Có áo lành
Bờ ao vang tiếng cú
Một bông hoa
Lìa cành

Kim chùng
Tay rớm máu
Long lanh
Ngày mai em đi khỏi
Ai thương người
Thương binh?
Rằng:
- Em từ đâu lại?
Mắt lam màu
Xa vời
Ngày xưa có
Chuyện đẹp
Nàng tiên đi
Thử người!

Tình Thủ Đô

Trên những chuyến xe bò
Đi về đường Trèm Vẽ
Việt Bắc âm u
Đường dài Thanh Nghệ
Người Thủ đô tản cư
Đoàn xe đi
Chở nặng tâm tư
Một góc nhà
Một hè phố
Mắt em biếc
Một chiều xưa
Quan Thánh
Cổ Ngư
Bạch Mai
Bóng liễu Tháp Rùa
Một thằng bạn
Một thằng con
Ở lại
Khấp khểnh xe đi
Vấp vào đêm tối
Thủ đô
Ngày mùa thu
Thủ đô
Cờ bốc lửa
Phố dài
Cờ bốc lửa
Công trường Nhà Hát lớn.
Thủ đô
Ngày Tổng Khởi Nghĩa
Ngày Thủ đô chờ đón
Đoàn Giải phóng quân về
Qua cầu Long Biên
Sông bóng người đi
Vai cao rộng
Mặt núi rừng Việt Bắc

Ai về Thủ đô
Khăn thấm nước mắt
Quốc ca mình
Đoàn lính Việt đầu tiên
- Có người làng đi
Trong đoàn lính trẻ.

Thủ đô
Tuần Lễ Vàng
Hà Nội dấy dọc toà ngang
Quên giai cấp
Trong căm thù dân tộc

Thủ đô
Ngày Tuyên Ngôn Độc Lập

Thủ đô
Ngày Tổng Tuyển Cử đầu tiên
Những ngày Thủ đô
Nhu ộc máu triển miên
Máu những người Tây giết
Chảy về từ lịch sử
Tiếng hát
Vùng lên
Xích xiềng rơi vỡ.

Thủ đô
Ngày Tàu trắng
Quốc dân đảng
Và thực dân
Nghênh ngang phố chật
Bất cóc
Tống tiền
Khiêu khích
Bắn người
Đám ma đi
Cờ đỏ phủ quan tài
Phố Ôn Như Hầu
Những người bị giết
Xác quăng đầy hố
Đoàn Giải phóng quân đi
Nhu gại dao trên đường nhựa.

Thủ đô

Quân lệnh đêm
Lựu đạn đen ngòm trong nắm tay
Rình sau mái ngói
Nắng loé tường vôi
Chữ cào xương nhúc nhối:
THANH NIÊN SỐNG CHẾT VỚI THỦ ĐÔ!
Mắt em thiếu nhi
Hồ trắng Trung Thu:
Các anh hãy giữ non sông
Cho chúng em!
Bàn tay lớn
Nhận lòng tin bé nhỏ.
Cụ Hồ hỏi anh em bộ đội:
- Các chú liệu giữ được Thủ đô
Bảy ngày?
Một rừng nắm tay
Thét tiếng:
- Thề với Bác!

*

Lửa cháy Thủ đô
Chân trời hấp hối
Xác thằng bạn
Xác thằng con
Trên hè phố Thủ đô
Giặc khởi hấn rồi!
Đường tản cư khuya
Lửa toé sắt bánh xe bò
Một Quyết tử quân hy sinh
Là một đoàn giặc chết
Một Quyết tử quân hy sinh
Và bắt đầu từ đó
Những ngày đêm Thủ đô
Tàn sát
Khu Đồng Xuân
Lính Trung đoàn Thủ Đô
Đâm giặc trên bàn thịt
Như chọc tiết bò
Đuổi giặc
Vật lăn trên nóc chợ

Hai tháng giết nhau
Một đêm thủ đô
Có đoàn Quyết tử
Cắt máu tay ăn thề
Ngõ vắng Thủ đô
Những đơn vị rút đi
Góc phố Thủ đô
Bóng những người ở lại
Ánh hoàng hôn lên
Liệt tròn huyết thệ
Người Quyết tử quân
Cuối cùng.

*

Những người dân Thủ đô
Về với giặc ở chung
Phải đốt cờ đỏ sao vàng
Thức đêm may cờ ba sắc
Và những sớm mai
Tay xót xa
Đem treo cờ giặc trước nhà
Ai về Hà Nội
Thấy Hà Nội xa hoa
Thấy hà-nội hơn Hà Nội trước
Nhưng Hà Nội
Giặc xây thêm ngục tù
Xe Phòng Nhi
Chở từ ngoại ô
Tùng đoàn người xiềng tay
Về qua phố tối.
Ai về Hà Nội
Thấy Hà Nội xa hoa
Thấy hà-nội hơn Hà Nội trước
Nhưng Hà Nội Ngã-Tur-Sở
Hà Nội Khâm-Thiên
Đèn khuya chảy vàng
Những hộp đêm
Mọc theo tiếng giày đinh
Của đoàn Tây mũ đỏ
Tiếng xe tăng viễn chinh
Chiều đi bụi phố

Và giữa trưa Hà Nội yên lành
Hồi còi rú thất thanh
Kêu như người tắc họng
Một xác Việt gian
Ngã tư
Nắng đọng
Lũ lượt kéo nhau về Hà Nội
Tùng đoàn thiêu thân
Mang trong mình định mệnh
Mủ đờm nhót lạnh
Và uế khí hôi tanh
Sợ ánh sáng và gió lành
Tôi thành thép
Cánh tay người Kháng Chiến
Từ vùng tự do
Có người vào nội thành
Ném chứng thư Việt Minh
Trên dòng sông
Chào thằng bạn chiến khu
Mà phục tẩm lòng.
Đêm Thủ đô
Rét đến
Trong chăn bông
Nghe lạnh chiến khu Vũ
Cơm gia đình
Đũa bát nhớ người đi.
Và những sớm mai
Tùng đoàn phi cơ giặc
Chở tóc tang đầy trong thân sắt
Ra những miền quê xanh
Tiếng bom dội về
Chuyển Hà Nội mệnh mông
Tìm người Hà Nội
Rung lên như đất chuyển
- Những người Thủ đô tản cư
- Những đồng bào kháng chiến.
Những em mùa thu
Đi trong đoàn thiếu nhi
Lớn lên

Tìm đường chiến khu Việt Bắc.

Những người ngày xưa

Ghét Việt Minh

Bắt đầu chờ đợi

Bao giờ Việt Minh

Mới đánh vào Hà Nội

Cho ánh sáng xa hoa

Vỡ rơi thành bóng tối

Trên xác người máu me

Ngổn ngang gạch ngói?

Đến bao giờ Việt Minh

Mới đánh vào Hà Nội?

Những người bắt sống Le Page

Và Charton

Những chiến sĩ Cao Bằng – Đông Khê

Những binh đoàn biên giới

Đang chuyển về Trung Du

Như đi từng dãy núi

Kẹp vòng quanh ngoại vi Thủ đô.

Mắt vời xa

Cô gái Hà Nội tản cư

Đẹp trong màu áo vải quê mùa

Sẽ còn những ai

Trong đoàn quân trở lại

Ngày thủ đô chiến thắng tung bùng?

Em về Thủ đô

Chân phố cũ

Ngập ngừng

Cuối 1950 – đầu 1951

(Duong Tường & Mạc Lân ghi lại theo trí nhớ.)

Tông Quân

Nếu anh ra đi
Mẹ già anh khóc
Trai thời loạn ly
Thương con khó nhọc

Nếu anh ra đi
Người vợ hôn thê
Những giọt nước mắt
Đọng trên hàng mi

Nhưng
Nếu anh không đi
Mẹ già anh khóc
Trai thời loạn ly
Mà con không đi

Mẹ thà thương con tóc trắng
Ngày mai cò về chiến thắng
Mà con không về

Mẹ thà như lá rụng chiều quê
Đến khi con về
Cỏ vàng năm đất

Nhưng khi nước mắt
Vì vợ hôn thê
Mà con không đi

Nếu anh không đi
Người vợ hôn thê
Mặt nghiêng tay che

Đêm thương lời thề
Thà đợi người đi
Già trên lời thề

Nhưng khi nước mắt
Mà anh không đi...

(Nhà thơ Dương Tường nhớ và ghi lại)